

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/88/2023
Identifikačné číslo spisu:	4206209928
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4206209928.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, Trnava, J. Hollého 10, IČO: 00419702, zastúpeného advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH, Bratislava, Žižkova 22B, IČO: 36718432, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Stasík, proti žalovaným 1/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36038351, 2/ Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Banská Štiavnica, Radničné námestie 8, IČO: 36022047, o vydanie nehnuteľných vecí, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 12C/174/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 19. januára 2023 sp. zn. 8Co/39/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 19. januára 2023 sp. zn. 8Co/39/2022 v časti o potvrdení zamietnutia žaloby proti žalovanému 1/ na vydanie nehnuteľností v kat. úz. C. vedených na LV č. XX ako pozemky registra „C“ č. XXX/XX a parc. č. XXX/XX, spolu s výrokom o trovách konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom z r u š u j e a v e c m u v t e j t o č a s t i v r a c i a n a ď a ľ š i e konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ostatným rozsudkom z 08. marca 2022 č. k. 12C/174/2006-2228 zaviazal žalovaného 1/ vydať žalobcovi bližšie označené nehnuteľnosti v katastrálnom území obce C., v ďalšej časti žalobu zamietol a žalobcovi vo vymedzenom rozsahu priznal voči žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania.

1.1. V rozsahu podstatnom pre dovolací prieskum prvostupňový súd ustálil, že pozemky v kat. úz. C. registra „C“ č. XXX/XX a parc. č. XXX/XX „na LV číslo XX sú parcely označené kódom XX ako pozemky, na ktorých sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím alebo kamením a iné plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok. Zo správy obce C. zo dňa 27.03.2015 vyplýva že uvedené parcely využíva vlastník nehnuteľnosti vedenej na LV číslo XXX. Zo správy obce C. zo dňa 05.11.2020 vyplýva, že sa pozemok využíva ako záhrada v intraviláne. Žalobca poukázal na vyjadrenie geodeta a obce C., že sa jedná o záhradu a preto je vydania schopná. Žalovaný v prvom rade poukázal nato že tieto pozemky sa využívajú, ako záhrady, dvor, spevnené plochy, prístrešky, a teda nespĺňajú charakter

pozemkov v zmysle reštitučného zákona. Z písomného vyjadrenia žalovaného v prvom rade vyplýva, že tento pozemok využívajú fyzické osoby susedných nehnuteľností a preto nie sú spôsobilé na vydanie".

1.2. Vychádzajúc z ustanovení § 2 ods. 1, § 3 ods. 2 a 3 a § 6 zákona č. 161/2005 Z.z. prvostupňový súd uzavrel, že obe sporné parcely nie je možné žalobcovi vydať. V súvislosti s parcelou č. XXX/XX uviedol, že táto „je označená ako ostatné plochy. Zo správy obce zo dňa 05.11.2020 súd zistil, že sa jedná o záhradu v intraviláne. Zo správy obce zo dňa 27.03.2015 súd zistil, že parcelu číslo XXX /XX využíva vlastník nehnuteľností na LV číslo XXX. Z uvedeného vyplýva, že táto parcela nespĺňa predpoklady uvedené v § 2 ods. 1 Reštitučného zákona, nakoľko sa nejedná o poľnohospodársku pôdu, ale o záhradu v intraviláne." V súvislosti s parcelou č. XXX/XX uviedol, že táto „ je označená ako ostatné plochy. Zo správy obce zo dňa 05.11.2020 súd zistil, že sa jedná o záhradu v intraviláne. Zo správy obce zo dňa 27.03.2015 súd zistil, že parcelu číslo XXX/XX využíva vlastník príľahlej nehnuteľnosti vedené na LV číslo XXX. Z uvedeného vyplýva, že táto parcela nespĺňa predpoklady uvedené v § 2 ods. 1 Reštitučného zákona, nakoľko sa nejedná o poľnohospodársku pôdu, ale o záhradu v intraviláne.".

1.3. O náhrade trov konania prvostupňový súd rozhodol v zmysle zásady úspechu v konaní.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) ostatným rozsudkom z 19. januára 2023 sp. zn. 8Co/39/2022 potvrdil zamietnutie žaloby voči žalovanému 1/ v časti pozemkov v kat. úz. C. vedených na LV č.XX ako pozemky registra „C“ č. XXX/X, č. XXX/X, č.XXX/XX a č.XXX/XX a v zamietajúcej časti ohľadom parcely registra „C“ č. XXX/XXX rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný 1/ je povinný vydať a navrátiť žalobcovi vlastnícke právo k nej spolu s dokumentáciou, ktorá k nim prislúcha, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň zmenil prvostupňový výrok o trovách konania a vyslovil, že sporové strany nemajú nárok na náhradu odvolacích trov.

2.1. Odvolací súd, ktorý prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku v podstatnom uviedol, že „[č]o sa týka parcely č. XXX/XX, ide o parcelu susediacu so zastavanou parc. č. XXX/XX vo vlastníctve žalovaného /SR, správcom je však SPF/, na ktorej sa nachádza stavba domu súpisného čísla XXX zapísaného na LV č.XXX na manželov Z. - ide teda o dvor k tejto stavbe na uvedenej parc. č. XXX/XX, cez ktorú/ý majú vlastníci domu jediný priamy prístup z verejnej komunikácie k tomuto domu, nakoľko parc. č. XXX/XXX pred domom/ a sčasti zastavaná / v smere od ulice je vlastníctvom žalobcu, teda bez vlastníctva uvedenej parcely č. XXX/XX by žalovaný ako vlastník pozemku a manželia Z. ako vlastníci stavby nemali prístup k svojej parc. č. XXX/XX /zastavanej stavbou/, resp. k stavbe. Uvedená parcela preto reálne nemá charakter žiadnej poľnohospodársky produkčnej pôdy ale tvorí príľahlú parcelu - dvor k parcele žalovaného z hľadiska užívania aj stavby nevyhnutne potrebnú a reálne i využívanú na prístupovú cestu a dvor a preto u tejto parcely je nevyhnutné zachovanie rovnakého vlastníckeho stavu žalovaného k tejto parcele a teda jej vydanie ako prístupovej cesty a dvora je nemožné, na čom nič nemení ani existencie nejakých porastov na nej. ... Čo sa týka parcely č. XXX/XX, uvedená parcela predstavuje v prírode parcelu vedľa rodinného domu súpisného č.XXX na parcele č.XXX/XX /stojaceho bezprostredne vedľa domu súpisného č.XXX/ a za týmto rodinným domom manželov Z. (ich nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX), ktorí z predmetnej parcely - z pohľadu od ulice po pravej časti ich rodinného domu túto užívajú ako priestor pre dvor, fóliovník, bazén ako aj prístavbu, keď prístavbu na tejto parcele majú aj v jej zadnej časti pozemku za svojim domom, v ktorej časti má táto parcela spoločnú hranicu s parcelou č.XXX/XX/ za ich domom súpisného .č. XXX/. Uvedená parcela tak slúži ako pozemok príľahlý domu manželov Z. a je v prevažnej svojej časti reálne v prírode využívaná ako zatrávnený i spevnený dvor a zastavané plochy, teda je z vydania v reštitúcii ako poľnohospodársky nepotenciálna a zastavaná pôda vyňatá. ... Ohľadom parciel ... č. XXX/XX a XX mal preto odvolací súd za to, že ich vydanie nie je možné preto, že uvedené parcely nie sú produkčne potenciálnou poľnohospodárskou alebo lesnou pôdou, sú zastavané a tiež ich vydanie by žalovanému, resp. osobám, ktorým užívanie umožňuje, znemožnilo užívanie parciel na účel, ktorému aktuálne tieto parcely reálne slúžia. Podľa odvolacieho súdu ak pri reštitúcii - vydaní pozemkov treba zohľadniť účelovú súvislosť všetkých pozemkov oprávnenej osoby - reštituenta s požadovanými pozemkami, potom rovnako aj na strane osoby povinnej treba - ak nie je uvedená súvislosť na strane reštituenta preukázaná, rešpektovať potrebu zachovania jeho vlastníctva k tým pozemkom, ktoré sú pre neho nevyhnutné pre užívanie jeho vlastných (nevýdávanych)

pozemkov a stavieb, aby reštitúciou nedošlo k vytvoreniu nových krívd na vlastníckych a užívачích právach povinných osôb."

2.2. V súvislosti s rozhodnutím o trovách konania odvolací súd „modifikoval pomer nároku žalobcu na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie podľa jeho zvýšeného úspechu ... a žiadnej strane sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal /úspech, resp. neúspech mali v ňom približne rovnaký/".

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu (v časti pozemkov č. XXX/XX a XXX//XX a trovám konania) podal žalobca dovolanie, a to podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Po opise priebehu súdneho konania navrhol v namietanej časti zrušiť napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť napadnuté odvolacie rozhodnutie a v tejto časti žalobe vyhovieť. Zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP v súhrne namietal, „že v konaní pred Okresným súdom bol na základe vykonaného dokazovania zistený skutkový stav, t.j. že Parcela č. XXX/XX a Parcela č. XXX/XX sú záhradou, ktorým bol Krajský súd pri rozhodovaní viazaný, pričom Krajský súd tento nerešpektoval, bez vykonania akéhokoľvek dokazovania a v rozpore s § 383 CSP založil Rozsudok KS na úplne odlišnom, z vykonaného dokazovania nevyplyvajúcom skutkovom stave. Krajský súd v odôvodnení Rozsudku KS nepoukázal na žiadne ustanovenie Reštitučného zákona či iného právneho predpisu, z ktorého by vyplývali ním prijaté závery. Práve naopak, Krajský súd založil zamietnutie žaloby vo vzťahu k Parcele č. XXX/XX a Parcele č. XXX/XX na dôvodoch, ktorých relevanciu s prejednávanou vecou vôbec nezdôvodnil, a preto je nevyhnutné považovať Rozsudok KS za nedostatočne odôvodnený. Nakoľko strany sporu nemali vôbec možnosť vyjadriť sa k záverom prijatým Krajským súdom, je navyše potrebné považovať Rozsudok KS za prekvapivý ..."

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu a to v súvislosti s posúdením otázky, „[č]i nehnuteľnosti, ktoré sú fakticky (reálne) poľnohospodárskou pôdou, podliehajú vydaniu podľa § 2 Reštitučného zákona v prípade, ak formálne nie sú evidované v katastri nehnuteľností ako poľnohospodárska pôda?" Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že odvolací „súd mal správne rozhodnúť tak, že hoci Parcela č. XXX/XX a Parcela č. XXX/XX sú formálne evidované ak ostatná plocha, z dokazovania vykonaného v súdnom konaní vyplynulo, že fakticky (reálne) sú tieto pozemky záhradou, a preto ich vydanie je podľa § 2 Reštitučného zákona možné". Poukázal pritom na dovolacie rozhodnutia 4Cdo/1842017, 6Cdo/183/2020, 4Cdo/238/2013, 5Cdo/27/2017, 2Cdo/285/2020, či nález ústavného súdu III. ÚS 342/2017.

3.3. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu a to v súvislosti s posúdením otázky „[č]i faktické užívanie pozemku treťou osobou zakladá dôvod nevydania tohto pozemku v zmysle Reštitučného zákona?" Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že odvolací vychádzal z nesprávneho názoru, že „vydanie predmetných parciel by Žalovanému 1 ako aj tretím osobám, ktoré tieto parcely využívajú, znemožnilo ďalšie užívanie týchto parciel, a preto je nevyhnutné zachovanie rovnakého vlastníckeho stavu k nim ... súd však uvedeným nesprávnym výkladom (právnym posúdením) Reštitučného zákona dospel k neudržateľnému záveru, a to, že faktickému užívaniu pozemku (a to bez právneho titulu) je potrebné poskytnúť vyššiu ochranu, ako vlastníckemu právu reštituenta chráneného Ústavou SR. ... Výklad aplikovaný Krajským súdom by fakticky vylučoval z vydania podľa Reštitučného zákona všetky pozemky, ktoré užíva akákoľvek tretia osoba. Napokon na nového vlastníka prechádzajú akékoľvek zmluvy týkajúce sa užívania predmetu vlastníctva, čím je tretia strana - užívateľ chránený a navyše tak ako si vedel usporiadať/ dohodnúť užívacie práva Žalovaný 1, tak to bude môcť urobiť aj Žalobca. ... Podľa názoru Žalobcu mal Krajský súd uvedenú právnu otázku, ktorá dovolacím súdom ešte nebola riešená, správne posúdiť tak, že faktické užívanie pozemku treťou osobu, bez ohľadu na to, či ide o užívanie oprávnené alebo neoprávnené, nezakladá dôvod nevydania tohto pozemku podľa Reštitučného zákona, a tento je potrebné oprávnenému reštituentovi vydať."

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie ako strana sporu podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) žalobca, zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku vydaný (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP je dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

8. Žalobca v súvislosti s prípustnosťou dovolania uplatnenou podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd napriek viazanosti skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie bez vykonania alebo doplnenia dokazovania a nariadenia pojednávania, posúdil dokazovanie a skutkové zistenia súdu prvej inštancie v ním namietanej časti rozhodnutia diametrálne odlišne, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces. V tejto súvislosti uviedol, že prvostupňový súd zistil, že sporné parcely (č. XXX/XX a č. XXX/XX) sú záhradou, pričom odvolací súd ich za záhrady už nepovažoval. Odvolací súd rovnako v odôvodnení rozhodnutia nepoukázal na žiadne ustanovenie reštitučného zákona či iného právneho predpisu, z ktorého by vyplývali ním prijaté závery. Práve naopak, odvolací súd založil zamietnutie žaloby vo vzťahu k parcele č. XXX/XX a Parcele č. XXX/XX. na dôvodoch, ktorých relevanciu s prejednávanou vecou vôbec nezdôvodnil, a preto je nevyhnutné považovať napadnuté odvolacie rozhodnutie za nedostatočne odôvodnené. Nakoľko strany sporu nemali vôbec možnosť vyjadriť sa k záverom prijatým odvolacím súdom, je navyše potrebné považovať toto rozhodnutie za prekvapivé (bod 3.1.).

8.1. V súvislosti s predmetnou námietkou žalobcu, dovolací súd poukazujúc na ustanovenie § 383 CSP uvádza, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP). Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

8.2. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce

odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279, 1287).

8.3. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakovane vykonal súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakováním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017).

9. V posudzovanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že v prípade sporných pozemkov (č. XXX/XX a č. XXX/XX) sa jedná o záhrady v intraviláne, a to napriek ich označeniu ako „ostatné plochy“; uvedené zistil z oznámenia obce. Vydanie týchto parciel nebolo podľa prvostupňového súdu možné z dôvodu, že nespĺňajú predpoklady uvedené v § 2 ods. 1 reštitučného zákona, nakoľko sa nejedná o poľnohospodársku pôdu, ale o záhrady v intraviláne (bod 1.2.). Odvolací súd, bez nariadenia odvolacieho pojednávania a bez zopakovania dokazovania, dospel k záveru, že v prípade parcely č. XXX/XX ide o „príľahlú parcelu - dvor k parcele žalovaného z hľadiska užívania aj stavby nevyhnutne potrebnú a reálne i využívanú na prístupovú cestu a dvor a preto ... jej vydanie ako prístupovej cesty a dvora je nemožné, na čom nič nemení ani existencie nejakých porastov na nej“ a v prípade parcely č. XXX/XX ide o „pozemok príľahlý domu manželov Z. a je v prevažnej svojej časti reálne v prírode využívaná ako zatravnovaný i spevnený dvor a zastavané plochy, teda je z vydania v reštitúcii ako poľnohospodársky nepotenciálna a zastavaná pôda vyňatá“, pričom manželia Z. tento pozemok využívajú „ako priestor pre dvor, fóliovník, bazén ako aj prístavbu“ (bod 2.1.).

10. Z obsahu spisu je teda zrejmé, že odvolací súd, hoci dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie a od jeho skutkových zistení sa odchýlil a inak posúdil otázku charakteru sporných pozemkov, ktorá skutočnosť nepochybne má/môže mať podstatný význam pre vydanie pozemkov žalobcovi, nenariadil vo veci pojednávanie a nevykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Hodnotiť dôkazy môže totiž len súd, ktorý ich vykonal. Odvolací súd preto nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, bez toho, aby ich sám riadne zopakoval. Odvolací súd tak pred vydaním konečného rozhodnutia postupoval v rozpore s § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP a tiež s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (pozri napr. sp. zn. 5Cdo/131/2009, 5Co/189/2019, 7Cdo/110/2018) a ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 400/2009, II. ÚS 506/2013). Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

11. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že vydaniu napadnutého odvolacieho rozhodnutia predchádzalo zásadné procesné pochybenie, v dôsledku čoho možno konštatovať, že zo strany odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces strán sporu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd dovoľaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a v tejto časti mu vec vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

12. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania (vzhľadom na zrušenie odvolacieho rozsudku len v časti, pozri aj dovolací výrok o trovách konania, pozn.) a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

13. Nakoľko dovolací súd uznal prípustnosť a dôvodnosť dovolacej námietky vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP, tak sa ďalej nezaoberal prípustnosťou a dôvodnosťou ostatných námietok žalobcu týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia veci (body 3.2. a 3.3.). Napriek uvedenému sa javí byť vhodné, aby odvolací súd v rámci jeho nového rozhodnutia primerane reagoval (aj) na tieto žalobcom v dovolaní nastolené právne pripomienky, a to v záujme presvedčivosti a jednoznačnosti svojho rozhodnutia.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.